

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ
до виконання контрольних та реферативних робіт
з курсу «ЕТНОСОЦІОЛОГІЯ»

Контрольна робота у форматі есе на тему «Біографія етнічності» - творче завдання, яке має на меті розкрити особисту позицію автора щодо питання з обов'язковим використанням навичок застосування понятійно-категоріального апарату науки, ідей курсу. Це завдання готується поза аудиторією. Максимальна оцінка за підготовку есе – 15 балів.

Реферативна робота – це самостійна аналітична робота, підсумок аналізу результатів дослідження етнонаціональної проблематики у рамках розділу "Етнонаціональні процеси у сучасному світі". Обсяг реферату – 15-20 сторінок. Текст роботи подається в електронному вигляді (Times New Roman 14 пт, 1,5 інт). Максимальна оцінка індивідуального завдання – 30 балів.

Виконання студентами цієї роботи ставить за мету оволодіння навичками аналізу соціологічної інформації.

Робота повинна включати такі розділи:

I. Короткий вступ, де: обґрунтовується актуальність досліджуваної проблеми; уточнюються основні поняття, що використовуються; формулюються цілі та завдання дослідження; висувуються попередні гіпотези.

Вимоги до формулювання гіпотез:

- гіпотези не можуть виглядати як констатація загальновідомих фактів;
- вони мають бути пов'язані перш за все з уявленнями щодо механізму формування процесу, що досліджується, ролі тих чи інших чинників цього процесу;
- гіпотези мають носити розгорнутий характер, тобто необхідно аргументувати, чому можна очікувати, що той чи інший фактор, який ви виокремили як найбільш значущий, відіграє саме таку роль.

II. Основний розділ містить аналіз теоретичної та емпіричної інформації, присвяченої обраній проблемі, з авторськими коментарями.

Уся логіка аналізу має бути спрямована на те, щоб у кінцевому підсумку одержати загальне уявлення щодо стану досліджуваних проблем.

III. Висновки дослідження – в цьому розділі узагальнюються результати дослідження відповідно до завдань роботи.

Робота повинна продемонструвати: оволодіння категоріальним апаратом етносоціології; навички опрацювання емпіричних даних; навички аналізу та інтерпретації результатів соціологічних досліджень; вміння грамотно оформлювати таблиці, рисунки, сформулювати основні висновки дослідження.

**Приклад структури реферативної роботи
«Процес громадянської та етнічної ідентифікації представників
різних етнонаціональних груп»**

ВСТУП.

1. Обґрунтовується актуальність теми дослідження.
2. Уточнюються поняття:

**соціальна ідентифікація
громадянська ідентифікація
етнічна ідентифікація**

3. Формулюються цілі і задачі дослідження, гіпотези.

I РОЗДІЛ. Загальна характеристика структури соціальної ідентифікації населення м. Харкова.

II РОЗДІЛ. Процес формування громадянської ідентифікації населення м. Харкова.

III РОЗДІЛ. Процес етнічної ідентифікації населення Харкова.

IV РОЗДІЛ. Чинники, що зумовлюють процес громадянської та етнічної ідентифікації.

1. Роль культурно-мовної політики.
2. Політико-ідеологічні орієнтації і їхній вплив на процес громадянської ідентифікації.

ВИСНОВОК. Робляться загальні висновки за результатами проведеного аналізу.

**Приклад структури реферативної роботи
"СТАН МІЖЕТНІЧНИХ ВІДНОСИН І ФАКТОРИ,
ЩО ЇХ ЗУМОВЛЮЮТЬ"**

ВСТУП (див. загальні вимоги).

Аналітична частина

I РОЗДІЛ. Оцінка мешканцями м. Харкова стану міжнаціональних відносин

II РОЗДІЛ. Поширеність конфліктів на етнічній основі та їхні причини

III РОЗДІЛ. Наявність дискримінації за національними ознаками

IV РОЗДІЛ. Рівень толерантності представників соціальних та етнічних груп, механізми формування етнічних упереджень

V РОЗДІЛ. Переважаючі стратегії поведінки в ситуації міжнаціональної взаємодії.

На підставі аналізу даних виділяється поширеність:

а) прагнення до ізоляції, національної замкненості (емпіричні референти: _____);

б) орієнтація на дискримінацію окремих етнічних груп (емпіричні референти: _____);

в) інтегративні стратегії: орієнтація на встановлення контактів із людьми різних національностей, їхні рівні права і можливості (емпіричні референти: _____).

ВИСНОВОК. Підводяться підсумки проведеного аналізу і робиться загальний висновок про стан міжнаціональних відносин. Виділяються найбільш важливі моменти, що свідчать про реальне і потенційне їхнє неблагополуччя, тобто моменти, на які варто звернути увагу управлінських структур міста.